

Informacija za medije

Veronikina nagrada za najboljšo pesniško zbirko 2018

Pesnik Tone Škrjanec je Veronikin lavreat 2018 za zbirko Dihaj, pesnica Bina Štampe Žmavc pa je prejemnica zlatnika poezije 2018. Slovenski praznik poezije na celjskem Starem gradu je zazvenel s pomenljivim sporočilom verza *Srca so se spremenila ...*

V strokovni žiriji za Veronikino nagrado 2018 so izvirne pesniške zbirke, ki so izšle v času od junija 2017 do vključno maja 2018, presojali: dr. Igor Divjak, literarni kritik in prevajalec, predsednik, Mojca Pišek, novinarka in kritičarka, in Ivo Stropnik, pesnik.

Veronikino nagrado podeljuje Mestna občina Celje od leta 1997. Je ena najprestižnejših literarnih nagrad v Sloveniji. Lavreatinja/lavreat poleg denarne nagrade v višini 4.000 € bruto prejme listino Mestne občine Celje. Nagrado je lavreatu podelil celjski župan Bojan Šrot. Pobudnica, avtorica Veronikine nagrade in organizatorica projekta je Fit media d.o.o.

Zbrano občinstvo je v očarljivem okolju Starega gradu prisluhnilo najprej pesmim nominiranke in nominirancev, nato pa so razglasili lavreata.

Nagrajenec Tone Škrjanec: Dihaj (Center za slovensko književnost, zbirka Aleph, 2017)

Utemeljitev

Strokovna žirija v sestavi Igor Divjak, predsednik, Mojca Pišek in Ivo Stropnik je pri izbiri nominirancev za Veronikino nagrado upoštevala kriterije estetske inovativnosti, jezikovne razgibanosti, komunikativnosti, refleksivnosti in zaradi vse bolj neprijaznih socialnih razmer tudi družbene kritičnosti. Odločila se je, da nominira avtorje različnih generacij in umetniških usmeritev, ki pa so vsak po svoje odločilno zaznamovali slovensko pesniško ustvarjalnost v zadnjem letu. Nominirani so bili Andrej Hočevar za zbirko Seznam, Aleš Mustar za zbirko Srednja leta, Ana Pepelnik za zbirko Tehno, Zoran Pevec za zbirko Kako postati nihče in Tone Škrjanec za zbirko Dihaj. Enotno se je odločila, da nagrado prejme Tone Škrjanec za zbirko Dihaj.

Tone Škrjanec je že ves čas zvest ustvarjalni drži, ki se zavestno izogiba vsakršni visokoleteči in bombastični pesniški govorici. Prav on je ob prelomu tisočletja, tudi pod vplivom ameriških pesnikov, ki jih prevaja, odločilno pripomogel temu, da se je razumevanje vloge poezije pri nas spremenilo, da ta ni več namenjena zgolj izrekanju vzvišenih intimnih ali zaumnih resnic, ampak da veliko bolj prizemljena in življenjska skozi razgibano perspektivno kompozicijo, dosledno rabo pogovornega jezika in skiciranjem vsakdanjih malenkosti in družabnih peripetij lahko dosega bolj neposreden umetniški učinek. V svoji zadnji pesniški zbirki Dihaj je Tone Škrjanec izmojstril poetiko ležernega obstranca, ki piše o na videz nepomembnih vsakdanjih rečeh, ki se ne vklaplja v tradicionalno hrepenenjsko paradigmo slovenske poezije. Nič neposredno usodnega ni v njegovih čutnih sinestezijah ob doživetjih jutra, poldneva in večera, ki tvorijo ogrodje zbirke. Toda ta ležernost in brezusodnost sta varljivi, nista nekaj, kar pride samo od sebe skozi predajanje trenutku, ampak sta doseženi z močjo pesniške meditacije. Nikakor ju ne gre zamenjevati z brezbriznostjo. Če Škrjančeve pesmi beremo med vrsticami, lahko v njih zaznamo globok eksistencialni angažma in ranljivost ob zavedanju, da so v današnji družbi topli in pristni človeški odnosi vse bolj ogroženi. Če smo Škrjanca prej poznali predvsem po drobnih epifanijah, ki so se pesniku razkrivale ob nenavadnih banalnostih mestnega življenja, tokrat lahko v njegovih verzih začutimo tudi tesnobo in nelagodje. Samo on lahko družbeno kritiko izrazi preprosto in lakonično v nekaj besedah: »premalo prostora za življenje, premalo za lepoto«. In samo on lahko z nekaj psihedeličnimi besedami prikljuje boljše, toplejše čase: »volna. in pliš. ne žica.«

Poleg Mestne občine Celje so podelitev Veronikine nagrade 2018 podprli: Riko d.o.o., Pivovarna Laško Union, Abanka, Elektrosignal, Vinarstvo Kos, Gardenia, Eurotas hoteli, TV Celje.

Doslej so Veronikino nagrado prejeli: Iztok Osojnik, Aleš Šteger, Josip Osti, Ciril Zlobec in Marjan Strojan, Milan Jesih, Miklavž Komelj, Milan Dekleva, Erika Vouk, Ivo Svetina, Ervin Fritz, Taja Kramberger in Tone Pavček, Milan Dekleva, Jože Snoj, Andrej Medved, Barbara Korun, Primož Čučnik, Karlo Hmeljak, Petra Kolmančič, Meta Kušar, Ana Makuc in Boris A. Novak.

Bina Štampe Žmavc, prejemnica zlatnika poezije

Prejemnica zlatnika poezije je pesnica Bina Štampe Žmavc. Zlatnik poezije, ki ga Fit media podeljuje od leta 2005 za poetični opus, ki je neizbrisljivo vplival na žlahtnost slovenske poezije in jezika, je prejela pesnica z izjemno mladinsko liriko za mlade in za deset zbirk poezije za odrasle.

Iz utemeljitve:

Več kot dvajset let je od knjige Klepetosnedke, pesniške zbirke za otroke pesnice Bine Štampe Žmavc. Z živimi vprašanji. Kako premagati odsotnost besed in kako v besednih čarovnijah upesniti življenje, kakršno je. A vendar tako, da se odraslost popelje z nebeškimi kočijami v svet otrokove domišljije. Pesnica najde »rimo v dežju, na travi, na sprehodu in v glavi«, ker želi prečarati svet, saj pravljični svet v resnici ni popravljalnica sanj, pač pa resničnosti. Tista resničnost, ki vselej najbolj vznemiri njeno srce, pa je narava. Zato se je že pred več kot dvema desetletjema angažirano, a lirično spraševala, kam je izginil sneg. Narava je studenec njene ljubezni do vsega v življenju in najmogočnejše drevo njenega ustvarjanja, je klic k poeziji, ki ji je navdih živo in neživo. Kajti Vse-stvar-je in poezija lahko oživi predmetno stvarnost. Celotni pesničin opus, od poezije za otroke in odrasle, do proznih in drugih literarnih zvrsti, je osmišljanje vsega, kar človeka obdaja. Pesnica gleda in vidi svet globoko, svetlo in temno.

Bina Štampe Žmavc je vrhunska slovenska literatka, posebej v mladinski književnosti. Verjame, da imajo otroci »oči, ki vidijo dušo stvari«. In ni res, pravi, da otroci ne marajo poezije. Med njenimi knjigami je daleč najbolj brana knjiga poezije Nebeške kočije, čeprav upesnjuje zahtevne teme vesolja, minevanja in časa. Kajti Bina Štampe Žmavc se z vsako pesniško zbirko odziva na etična vprašanja in dileme odčaranega sveta, v katerem človečnost tone. Nekaj naslovov zbirk za otroke: Čaroznanke, Nebeške kočije, Zrnca sonca, Snežroža, Vprašanja srca, Kako raste leto, Čarimatika in druge. To je pokrajina mladinske lirike, ki z žarom vabi v objem.

Podobno je s poezijo za odrasle. Od prve zbirke Pesek v pesem in drugih, do Ogledala zraka, Pesmi za liro, Vse-stvar-je in do letošnje nove zbirke Nabiralka samot. Motivni pesnični svet je večplasten, od hoje k sebi in vase, do samote in ljubezni, do minevanja in neponovljivosti življenja, do pesnice kot tihe popotnice in njene refleksije o tem, kako je v pesničinem srcu takrat, ko se pesem izmika. Že v prvi pesniški knjigi za odrasle je dokazala, in potem večkrat ponovila, mojstrstvo v sonetni formi in rimi. Ena izmed njenih knjig je Princesa srca, Bina Štampe Žmavc pa je s svojo pesniško lirično močjo in z iskrivostjo, z značilnimi posrečenimi neologizmi, ki bogatijo slovenski jezik, nedvomno princesa pesniškega jezika.

Za opus poezije za otroke in odrasle in za izjemno barvitost, svežino, igrivost in milino pesniškega jezika prejme Zlatnik poezije 2018.

Doslej so zlatnik poezije prejeli: Ciril Zlobec, Tone Pavček, Kajetan Kovič, Ivan Minatti, Miroslav Košuta, Neža Maurer, Venio Taufer, Svetlana Makarovič, Niko Grafenauer, Tone Kuntner, Gustav Januš, Marko Kravos in Andrej Brvar.

Sponsorja zlatnika poezije v vrednosti 1.000 € sta: Zlatarna Celje in Zavarovalnica Triglav

Mala Veronika

Fit media je na večeru letos tretjič zapored podelila tudi malo Veroniko. Prejel jo je **Tilen Letner** z Gimnazije Celje - Center. Lavreata je izbrala strokovna žirija, v kateri so bili dr. Zoran Pevec, Petra Kolmančič in dr. Robert Simonišek. V začetku leta so namreč srednješolci in srednješolke sodelovali na literarnem natečaju, s katerim želi organizator spodbuditi pesniško izražanje mladih in njihovo razmišljanje o besedi in pomenu besed.

Sponzor male Veronike je Weishaupt.

Poklon Tonetu in Marku Pavčku

Na večeru poezije so se poklonili tudi Tonetu Pavčku, Veronikinemu nagrajencu in prejemniku zlatnika poezije, saj bi v septembru praznoval 90. rojstni dan. Njegov sin Marko Pavček, prav tako pesnik, bi marca praznoval 60. rojstni dan. Saša Pavček je na večeru recitirala izbor očetovih in bratovih pesmi.

Zvoki poezije so se na Starem gradu ubrano in globoko zilili z glasbenim izborom Mance Izmajlove.

Za več informacij: Jože Volfand, Fit media d.o.o., tel.: 03/42 66 700, e-mail: joze.volfand@fitmedia.si

Celje, 28. avgust 2018